

ЯК ПОВІДОМИТИ ПРО КОРУПЦІЮ

I. Повідомлення викривача про можливі факти корупційних правопорушень

Одним із способів отримання інформації для реалізації цілей та завдань Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) є повідомлення викривача про можливі факти корупційних правопорушень, якщо така інформація:

1) містить фактичні дані, зокрема про обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка вчинила правопорушення;

2) є достовірною, на переконання викривача;

3) стала відома викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання або участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Якщо хоча б одна з цих умов не виконана, особа не може вважатися викривачем

Повідомити інформацію про корупційні порушення можна спеціальними каналами:

- внутрішніми – керівнику або уповноваженому підрозділу чи особі органу або юридичної особи, де викривач працює;
- регулярними – спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, органам досудового розслідування, органам, відповідальним за здійснення контролю за дотриманням законів у відповідних сферах, іншим державним органам, установам, організаціям;
- зовнішніми – через засоби масової інформації, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки тощо.

Проте якщо особа повідомляє інформацію, яка явно містить ознаки корупції, у листі чи під час особистого прийому, то таку інформацію також розглядають як повідомлення викривача, якщо усі вказані вище умови дотримані.

Відповідно до Закону повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень може бути здійснене викривачем без зазначення авторства (анонімно) (ч. 5 ст. 53, п. 7 ч. 2 ст. 53³ Закону) або із зазначенням авторства.

II. Порядок перевірки повідомлення викривача

Залежно від виду повідомлення викривача (анонімне або із зазначенням авторства) у Законі визначено відповідний порядок його перевірки.

Так, перевірка анонімного повідомлення здійснюється в порядку, визначеному в ч. 5 ст. 53 Закону, а порядок здійснення перевірки за повідомленням із зазначенням авторства встановлено у ст. 53² Закону.

Згідно із Законом відмінності перевірки анонімного повідомлення та повідомлення із зазначенням авторства полягають в особливостях перевірки такого повідомлення на його змістовність, а також у строках та порядку перевірки.

Анонімні повідомлення викривача:

1) змістовність: повідомлення має містити інформацію, яка стосується конкретної особи, та фактичні дані, які можуть бути перевірені;

2) строки перевірки: повідомлення підлягає перевірці у строк не більше 15 днів з дня його отримання.

Якщо у вказаний строк перевірити інформацію, що міститься в повідомленні, неможливо, керівник відповідного органу або його заступник продовжують строк розгляду повідомлення до 30 днів з дня його отримання;

3) порядок перевірки: у разі підтвердження викладеної у повідомленні інформації керівник відповідного органу вживає заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності.

У разі виявлення ознак кримінального правопорушення керівник відповідного органу інформує спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (органи прокуратури або Національну поліцію, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство) або Державне бюро розслідувань, а у випадку виявлення ознак адміністративного правопорушення керівник відповідного органу інформує Національне агентство (в частині адміністративних правопорушень, вчинених службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, перелік яких визначено у примітці до ст. 50 Закону) або Національну поліцію (щодо адміністративних правопорушень, вчинених іншими особами).

Повідомлення із зазначенням авторства викривача:

1) змістовність: повідомлення має містити фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного правопорушення, які можуть бути перевірені;

2) строки та порядок перевірки:

2.1) у разі якщо отримана інформація про можливі факти корупційних правопорушень не належить до компетенції органу (закладу, установи, організації або юридичної особи), до якого вона надійшла, викривачу повідомляють про це у 3-денний строк без проведення попередньої перевірки із роз'ясненням щодо компетенції органу (закладу, установи, організації або юридичної особи), уповноваженого на проведення перевірки або розслідування.

Однак у разі якщо отримана інформація стосується дій або бездіяльності керівника відповідного органу (закладу, установи, організації або юридичної особи), до якого надійшла інформація, така інформація без проведення

попередньої перевірки у 3-денний строк надсилається до Національного агентства, що визначає порядок подальшого розгляду такої інформації;

2.2) якщо повідомлення надходить до органу, до компетенції якого належить його розгляд, такий орган проводить попередню перевірку, що здійснюється у строк не більше ніж 10 робочих днів.